

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . Egy óra. . . . . 1 kor. Negyedévre 3		Felelős szerkesztő: SIPOS BÉLA. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utóza 47. és 49. szám.
Vidéken: Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre . . . . . 4 . . . . . 50 .			

Szorítják az adót.

Debreczen, június 27.

A súlyos politikai esztendő után melynek fele exlexes időszakkal telt el, végre oda jutott az állam, hogy az országot visszavezeteli a rendes mederbe. Az államgépezetet újból megindítani főfeladata a kormánynak. Ebben persze jelentős szerepe van az adóknak.

Töménytelen az az összeg, amelyet adóhátralék czimen követel a kincstár az adófizető közönségtől. Az ország népének legkevésbé volt inyenyre annak idején az adó nem fizetés, mert hiszen mindenkitaludta, hogy ha a válság sarából kiemelik az országot, a legelső teendője lesz az új kormánynak az adók behajtása.

Ennek most már eljött az ideje. A kormány köréből jövő hírek szerint Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy az adók behajtása a lehető legméltányosabb határok keretében fog eszközöltetni.

E hírek örül is az ország.

Azonban mást beszél a pénzügy-

igazgatóság. Ott méltányosságokról hallani sem akarnak. Sőt mi több — mint egynémely helyen olvassuk — a pénzügyigazgatóságok valóságban ráülnek az adófizetők nyakára és kérlelhetetlen szigorral srófolják be az adókat.

Az adókiadó bizottságokról sem mondhatjuk, hogy méltányosak. A régi adónál kétszer, sőt háromszor több terheket ró a szegény adófizetőre, a mi valóságos szípolozás számba megy.

Ez az eljárás épenséggel nem vallhat nemzeti kormányozásra. Évek óta rosszabbak a kereseti viszonyok, lehetetlen tehát, hogy ilyen helyzetben az adópréssel egyszerűen kitekerjük a kisebb egzisztenciák nyakát.

Debreczenben már legközelebb össze fog ülni az adó kiadó bizottság. Megkezdí működését, hogy annál gyorsabban teljék meg az állam pénztára.

Itt az alkalom tehát, hogy figyelmébe ajánljuk a polgárságnak, nézzen utánna az adó kiadó bizottság tárgyalásainak s az igaztalan adó kiadás esetén tiltakozzék a méltánytalanság ellen.

Föltétlenül elismerjük, hogy a kormánynak ugyancsak szüksége van

pénzre, mert hiszen a gázság korszában az ország tékozlói tönkre tettek mindent, a miből jövedelme volt az államnak. A pénzt azonban nem szabad a nép keserves filléreiből összeharácsolni. A falatot az emberek szájából kivenni nem engedjük.

Ha annak idején e kormány tagjai a közönség támogatására számítva követelték, hogy ne fizessen adót; mert hazafiatlanság, úgy most az ország népe jogosan elvárhatja, sőt követelheti a kormánytól, hogy az adófizetés tekintetében minden elképzelhető méltányossággal járjon el.

Hihető, hogy az ország sajtójában általánosan megnyilvánuló méltányos adószedésre nézve Wekerle Sándor újabb intézkedést tesz, a minek eredménye csak örömet, lelkesedést és meglegedést fog maga után vonni.

Az adók leszállításával heverheti ki csupán ennek az országnak sokat sanyargatott népe az utolsó évek sorscsapásait.

Erős bizalommal, reménységgel első sorban is ezt várja a nagy kormánytól az ország.

Paraszt tromf.

Elvakult dühből, a sértett hiuságból származó bosszuvágyból dobta szemébe Balogh Pista gyerekkori cimborájának és legjobb barátjának Molnár Jóskának azt a csufoló kifejezést, melyet ezelőtt soha ki nem eresztett a száján. Most kimondta, mert a düh annyira emésztette, hogy nem fért a bőrében. — Valakivel minden áron össze kellett veszni.

Molnár éppen kapóra jött, hát rajta töltötte bosszuját.

Hogy miért volt oly rettentően dühös a legény, miszerint képes volt legjobb cimborájával úgy összeveszni, hogy holtig tartó haragba estek emiatt: mindjárt megtudjuk.

Hát nem mindennapi eset az, mikor a falu legderekabb és a jó módban nem a legutolsó legényét ki — közbe legyen mondva — negyedfél évig ette a császár kenyerét és mint titulás őrmester jött haza a falujába, — mondom, hogy egy ilyen derék legényt, mint Balogh Pista, egy olyan semmihaszna kis fruska, mint Szarka Eszti — ki mert kosarazni.

Ez a Szarka Eszti még nincsen tizenhat éves. Dehogyan van, hiszen még ta-

valy ismétlő iskolába járt, de már bomlanak érte a legények. — Na azt meg kell adni, hogy takaros a lelkem, mert még a segédjegyző ur is szívesen áll vele szóba, pedig az ki nem állhatja a parasztokat. Aztán az édes apjának, Szarka Péternek van is, mit aprítani a tejbe. Azt mondják, hogy a falubeli árendás is tartozik neki.

Még Balogh Pista haza se jött a katonaságtól, már a keresztanyja Vass Mihályné levélben előre felhívta a legény figyelmét a leányra. — De ha épenséggel nem figyelmeztette volna is, már az első látásra megakadt rajta a szeme. — Pedig azután tudta meg a nevét. Második találkozásnál már beszédbe jöttek. Hamarosan megösmérkedtek.

Erzsi szívesen állott szóba a legény nyel, úgy mutatta, hogy tetszik neki az ismeretség, de hogy voltaképpen mint vélekedett a legényről, azt senki sem tudta. Elég az hozzá, hogy Balogh Pista ezt a nyájasságot készpénznek vette. Katonakodása alatt hozzá szokott a könnyű győzelemhez. — Abban a hiedelemben, hogy ötöt Szarka Erzsi imáron szereti, mekkérette a leányt.

De mekkorát bámult, mikor Erzsi azt az üzenetet küldte a falu szószállító-

jától, a vén Vargánétól, hogy „ott kereskedjék, a hol az Isten megmutatta.”

Soha olyan indulatot, mint a milyet ez az üzenet a legénynél okozott. — Tört rontott, a cselédjét megugrasztotta, özvegy édes anyját megrikatta. Szóval mindent elkövetett hogy haragját lehűtse. Hogy a lehűtés biztosabb legyen, — a korcsmába ment but felejtteni. Itt találkozott Molnár Józsiával.

Ezt a Molnár Józsiát „selejtesnek” csufolták, mert gyerekkorában a lába eltört és emiatt kicsit biczentett. Akkornap hogy az üzenetet megkapta Balogh, Molnárt a leánnyal látta beszélgetni a nagy kutnál. Hogy Molnárt meglátta a korcsmában, ez rögtön eszébe jutott, és arra a következtetésre jött, hogy ez meg a leány bizonyosan egyetértenek.

Annyira dühbe jött, hogy Molnárnak szemébe vágta a csufoló szót, mely azt a vérig sértette. A két legény összedől és a korcsmáros csak többek segítségével tudta őket szétválasztani.

Balogh Pista a korcsmai jelenet miatt megszegyelte magát és észretért, különben sem volt verekedős természetű. — Bántotta ugyan a szégyen a kikoszarás

Ruhatisztító

Széchenyi-u. 42. sz.

Telefon 323 sz. Telefon 323. sz.

Szolyvai és Polenai

(legkellémesebb és ásványvíz)

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorf és gieszhübl külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmaztatnak: köszvény-, vese-, hólyag-, gyomor-, torok-, tüdő- és gégebajok esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők a fürdő igazgatóságnál Szolyván (Bereg megye.) Kapható minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

A kvóta tárgyalás küszöbén.

Goluchovszky lemondott.

— Távirati tudósítás. —

Budapest június 27.

Londonon keresztül jön a hír, hogy Magyarország legnagyobb ellen-sége, Goluchovszky Agenor lemondása befejezett tény s állását augusztus hó közepén el is hagyja. A hír nem jön váratlanul, mert hiszen a delegáció ülésén beszélték ezt, azonban titkol-ták addig, míg a király véglegesen ha-tározott. Most már bizonyos a dolog. Utódját is emlegetik.

A politika eseményeiről tudósítá-sunk a következő:

A magyar kvótadeputáció, amennyi-ben a delegációk péntekig befejezik mun-kájukat, szombaton összeül, hogy hozzá-szóljon az osztrák nunciumhoz, amely tudvalevően a kvótát a lakosság szám-aránya szerint 57.6: 42.4 ben akarja meg-állapítani. Ha a delegációk munkája to-vább tartana és Széll Kálmán, a kvóta bizottság elnöke akadályozva volna abban hogy szombaton Budapesten lehessen, ak-kor a magyar kvótabizottságot július 2. fogják összehívni. A kvótabizottság Bécsbe lévő tagjai az osztrák bizottság követelé-seit természetesen elfogadhatatlannak mondják és Földes tanár a bizottság elő-dója azon a nézetben van, hogy azon az alapon, a melyet az osztrák bizottság ja-vasol, még tárgyalni sem lehet. Sőt hatá-rozottan kijelentette, hogy más kvótakules mint a milyen a mostani, el sem képzel-hető. Mindamellett az osztrákok feltűnő békülékeny hangon beszélnek erről a do-logról.

Nem mintha követeléseikről le akar-nának mondani, belátván, hogy ez Ma-gyarország újabb megrablását és kizsák-mányolását jelenti, hanem mert azt gon-dolják, hogy jó szóval és hízegő dolgok-kal legalább a kvótadeputáció tagjait a lábukról levehetik. Igen nagy reményük

miatt, de azok közé tartozott, kik a szere-lemben azt a bölcsességet követik, hogy gyöngyház, ha leszakad lesz más. Magába a onban azt gondolta: lesz még szőlő s lány kenyér; megállj Erzsí, te bánod azt meg, nem én!

Külsőleg azonban nem mutatta. Ha találkozott a leánnyal, nem kerülte ki, sőt még köszönt is neki, de szóba nem állott vele. Egészen úgy viselte magát, mintha nem történt volna köztök semmi-sen. Tudta, hogy semmi sem bosszantóbb egy rátarti fehér eselédre, mintha mellő-zik, kivált ha attól jön a mellőzés, ki nem rég még törte érte magát. És ezt az eljá-rást Balogh szánt-szándékkal, megfonto-lással cselekedte. Hogy mit ért el véle, meg fogjuk látni.

Szarka Erzsí eleinte csak bámult a legény viselkedésén.

Nem tudta mire vélni, nem tudta ma-gát kiismerni, hogy mit csináljon. Ő mást várt, azt várta, amit a többi legények szoktak tenni az olyan leánnyal, ki nem fogadja el a szerelmi vallomást, erőltetik a dolgot. Ő is azt hitte, hogy a legény üldözni fogja a szerelmével, ő pedig ját-szani fog vele, mint macska az egérrel

van abban, hogy Széll Kálmán, akit nem minden jogosultság nélkül „homo semper-paetans“-nak lehet nevezni, közvetítésével és örökös paktálásaival majd csak sikert fog elérni. És így bekövetkezik, mire az osztrákok oly nagyon vágyódnak, hogy ugyanis Magyarország a közös költségek-hez való aráynak majdnem a felét fogja vállalni, noha az osztrákok dugják zsebre a haszon oroslánrészét. Beszélnek ma-gyar politikai belátásról, magyar méltá-nyosságról, magyar politikai érettségről, mely nem a népszerűséget hajhássza, ha-nem meghajol a szükséges követelmények előtt. Ilyen farkesóválással és ilyen jezsui-ta fogásokkal akarnak a magyarok hiu-ságának hizelegni, csak azért, hogy an-nál szabadabban nyuzhassanak bennünket. Azonban ennek a horribilis dolognak ta-lán még sem ülnek fel a magyarok. Egé-szen koldussá tenni még sem lehet ezt az országot. De lehet, hogy csak azért köve-telnek olyan sokat, mert azt hiszik, hogy legalább valamivel többet kapnak majd, noha az is sok, a mit eddig is kaptak.

Goluchovszky lemondott.

Londonból jelentik, hogy gróf Goluchovszky visszalépése befejezett ténynek tekinthető. Goluchovszki ez évi augusztus hó közepén fog lemondani. Utódaul legkomolyabb jelöltként gróf Mensdorf jelenlegi londoni osztrák-magyar nagykövetet, az angol királyi ház rokonát emlegetik.

Magyar delegátusok az arzenálban.

Az osztrák és magyar delegátusok ma Kropacsek tábornaszernagy, tüzérségi felügyelő vezetése alatt megtekintették az arzenált és a műhelyek berende-zését apróra megvizsgálták. Kropacsek tábornaszernagy bemutatta az új vissza-futó csövű ágyut, megmagyarázta an-nak előnyét, kijelentette, hogy a had-sereg felszerelése ezekkel az új ágyuk-kal szükséges és ama reménynek adott kifejezést, hogy a delegátusok az e

De mivel nem úgy történt, hát az kissé bosszantotta és egyben felébredt benne a női hiuság, mely közös vonása minden női nemnek.

Ez a fel sem vevésből származó hiu-ság dolgozott Erzsiben, mikor feltette ma-gában, hogy Balogh Pistát kihozza a sod-rából. Kezdte azon, hogy kereste az alkalmat a találkozássra. Ha találkozott, olyan közel ment hozzá, hogy az szólítsa meg. A legény nem adott rá semmit. Egyszer azt a bátorságot vette magának, hogy ő szólította meg. Balogh egy-két közönyös szóváltás után a faképnél hagyta.

A legény ezen nyilvánvaló elutasító viselkedése nemhogy lehűtötte volna, de még tüzelte a leány érdeklődését. És egy-szer . . . igen egyszer arra ébredt, hogy ő szereti azt a makacs legényt, hogy nála nélkül nem élhet és bármiképen is ma-gáévá teszi.

Bezzeg bánta már, hogy kikosarazta. Az igaz, akkor még nem szerette, és csak a vén Vargáné tanácsára hallgatott, ki haragba volt a Pista anyjával. Szülei sem erőltették, hanem rábízta, azt válassza aki neki tetszik, mert hát ráér, hiszen fia-tal még.

célra szolgáló összegeket meg fogják szavazni. A szemlét dejeuner követte.

Fejérváry és a király.

Fejérváry Géza báró, a darabont testőrség kapitánya néhány nap óta Karls-badban időzik és ott szigorú kurát tart. Karlsbadból Ischlbe megy a báró. — A nyugalmazott „puffer“ aminek magát Fe-jérváry nevezte, Bécsből ékezett Karls-badba. Kihallgatáson is volt a királyná, aki Ischl ajánlotta Fejérvárynak.

— Egyazon gyógyíthatatlan bajunk van — mondotta a király — öregek va-gyunk mind a ketten.

A hortobágy hasznosítása.

A tárgyalást elhalasztották.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 27.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága által kiküldött hortobágyi bizottság majd egy esztendő után uj-ból összeült, hogy a szűkebb körű bizottság tárgyalásairól, összegezett je-lentést meghallgassa és a Hortobágy felosztására vonatkozó tervet tárgyalja.

Egy két bizottsági tag maradt el csupán az ülésről, a melynek vége az lett, hogy 8—10 napra kitolták a tár-gyalást, a míg a jelentések kinyomat-tatnak.

Az ülésen mindazonáltal hang-zottak viták. Szentesi János, Polgáry Bálint és Kertész István, a kik esküdt ellenségei a hasznosításnak ismételtén kijelentették, hogy nem csatlakoznak a tervezethez. Ha ezt a véleményüket a legnagyobb mértékben helyteleníteni tudjuk is, mert felszólalásaikat soha se indokolják, — mégis osztjuk egyet-len helyes indítványukat, hogy ezt az ügyet nem időszerű most a gazdasági évszakban tárgyalni.

Elég az hozzá, hogy Erzsí halálosan beleszeretett a legénybe, a kít elutasított és a ki most rá sem hederített. Annyira ment, hogy a vén Vargánétól, ki azt ta-nácsolta, hogy menjen hozzá, izengetett Balogh Pistának és küldte neki a rózsás leveleket.

Mindhiába, nem ismerte a legényt, mert ha ismerte volna, nem czégrezte volna magát előtte annyira. — Nyakas és kemény koponyájú fiú volt Balogh Pista, amit egyszer feltett magába, abból ugyan nem engedett fikarcnyit sem. Allotta a sarat erősen. A hozzá küldött leveleket elolvasta, de nem adott rá semmit.

Egyszer aztán megunta a dolgot, a lány egyik levelére válaszolt. Ebben a le-velében szemére hánytva Erzsikének a ki kosarazást, veletlét ezzel végezte:

Három alma meg egy fél,
Kérettelek, nem jöttél,
Ha nem jöttél — ott vesztél.

Ezt a levelet annyira szívére vette Szarka Erzsí, hogy kiszaladt a kuthoz és beleugrott. Mire kihúzták, halva volt.

Kövér Gyula.

Segítség! Segítség! SUDIN használatával

lábizzadás esetén csakis a

érhető el!

Ráczy Hermann

drogueriájában Lamprecht palota.

Részletes tudósításunk a következő:

Az ülésen megjelent Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Simonffy Imre kir. tanácsos, Vecsey Imre jegyző, Kövendi Domokos, Király Gyula, Vargha Károly tb. tanácsnok, Szentesi János, Kertész István, Roncsik Lajos főszámvevő, Márk Endre, Márton Imre, Magoss György.

Elnöklő polgármester az ülést megnyitotta s kijelentette, hogy az ügy eddig azért nem került tárgyalásra, mert avatatlan kezébe nem akarta a fontos kérdést helyezni. A legutóbbi ülésen Kövendi Domokos indítványát elvben elfogadták.

Márk Endre azzal kíván foglalkozni, hogy nem hívták össze a bizottságot. Ezt helyesli, de kéri egyszersmind, hogy a gyűléseket többször hívja össze. Ajánlja hogy az ülések ősszel tartassanak, mert a gazdák csak ebben az időben érnek rá. Indítványt nyújtott be, melyet az albizottság tárgyalásainak ismertetése után kér közölni a tagokkal.

Szentesi János hozzájárul Márk Endre indítványához, hogy a gazdák munkájára való tekintettel az üléseket ősszel tartásuk meg.

Ezután Vargha Károly tb. tanácsnok felolvasta Király Gyula tanácsnok elnöklése alatt tartott szűkebb körű bizottság tárgyalásairól szóló jelentését.

A javaslat.

Ebből kitűnt, hogy megállapodásra jutni nem tudott a bizottság, mert Kövendi Domokos mindenben fenntartotta indítványát, viszont Polgári Bálint ellenzte az esetleges megállapodást. Mind ezektől eltekintve határozatot hozott az albizottság s ennek lényege a következő.

A 42,580 kath. hold Hortobágyból a gazdasági művelés céljait illeti, ajánlja a szűkebb körű bizottság, hogy adassék haszonbérbe a Debrecen-füzesabonyi vasúttól délre a Hortobágy folyótól nyugatra eső rész. Az árkus fojyóig eső 9220 kat. hold összesen, tehát 13,500 kath. hold, az árkus folyamtuhi rész 22,720 hold. K's bérlet céljaira kijelöltetnek 1280 kath. hold, a mely a mátai részből, az ugynevezett juhfeldből szakittatnék ki. Összesen tehát 24000 kat. hold. adatnék ki haszonbérbe és vétetnék belterjes gazdasági művelés alá.

Jelöltessék ki öntözés céljaira a Hortobágy északnyugati részén az ugynevezett mátai részből 3000 kat. hold.

Közlegelő céljaira 14000 kat. hold adassék.

Az így három főrészeire osztott Hortobágy összesen 41 ezer kath. hold.

A még fennmaradó 1580 kath. hold azon célra tartatnék fenn, hogy a tulnyomó részben a mátai telep körül kihalva, részben a törzsgulya és méces nyári legeltetésére részben a csárdához tartozó bérbeadott föld, vásártér, mátai tisztviselők és alkalmazottak bérfeldei és jószágaik legelői megfelelő arányban lenne felhasználandó.

Ha a bizottság ezen javaslata elfogadtatnék a szóban lévő 24000 kath. hold terület ahoz képest a legegyszerűbb módon kis parcellákra felosztva adatik haszonbérbe, abból a házi pénztárnak már az első években is legalább 320-350 ezer korona évi jövedelme lesz, mely jövedelemből, ha egy gazdasági épületek felállítására felveendő amortizációs kölesön törlesztésére és adóra évenként 150,000 korona felhasználhatnék, még mindég igen szép jövedelem mutatkozik a házi pénztár javára, a mi alkalmas volna a pótdadó teljes kiküszöbölésére.

Szakértői vélemények.

Ezután a szakvéleményeket olvasták fel. Pernyési Szabó Ferencé volt az első,

egészséges eszmének tartja a Hortobágy gazdasági kihasználását. És pedig Kövendi Domokos javaslata szerint. A közlegelőnek kijelölendő 12 ezer hold jobban meg fog felelni céljának, mint most. Ajánlja a kisgazdaságok alakítását. Meg van győződve, hogy 60 év múlva mesés eredménye lesz. Így volt 50 év előtt francia országban is, a hol a kisbirtokosság milliókat hoz az államnak.

Kodolányi István és Va'sz Gáspár hasonló értelmű szakértői véleményt adtak be.

A vita.

Márk Endre indítványát olvasta fel Vargha Károly. E szerint javasolja, hogy a szűkebb körű bizottság által beterjesztett tervezet fogadtassék el. A hortobágy hasznosítása egyuttal akkép eszközöndő, hogy az őstermelés mellett mezőgazdasági gyárvállalatok is létesítsenek a pusztán. Legyen cukor, posztó, bőr és gyapjumosó gyár.

Az indítvány 15 pontból áll. Szentesi János szólalt fel először a felolvasott vélemények ellen, kijelenti, hogy a papíron könnyebb kiszámítani a hasznosítást, mint valóságban, Kövendi Domokos tervezetét ellenzi. A legelők kevés voltára hivatkozik. A hasznosítás a legelőket megöli. Nem ellensége a Hortobágy hasznosításnak, de egész más alapon és csakis akkor, ha annak ideje eljön.

Kövendi Domokos reflektál Szentesi megjegyzéseire. Első sorban arra felel, hogy a Macson nem termett takarmány. Ez igaz, de száz év óta most történt először, hogy ilyen rossz esztendő volt. Vissza utasítja Szentesi támadásait.

Kisebb vita fejlődött ki Kövendi Domokos, Kertész István és Szentesi János között, melynek Kovács József polgármester vetett véget, a mennyiben a tárgyra való hivatkozással kérte az ide nem tartozó vita befejezését.

Halasztási indítvány.

Márton Imre a maga szempontjából fejtegeti a kérdést. Első hallásra megértett mindent, Márk Endre indítványára tér át.

A bizottság nincs itt teljes számban, ezért ajánlja, hogy az ügy megértése céljából nyomassák ki az indítványt s egy hét múlva hívják össze a bizottságot.

Kertész István az egy heti időt kevésnek tartja.

Kövendi Domokos nem barátja a halasztásnak, szerinte le kell tárgyalni az ügyet, vagy el kell fogadni a tervezetet, vagy nem.

Komlóssy Arthur kijelenti, hogy a Hortobágy hasznosítása 9 év óta huzódik. Bünnök tartja a további halasztást. Szigoruan ragaszkodik a tárgyaláshoz, melynek alapjául Kövendi Domokos tervezetét kéri elfogadni.

Kovács József: Szentessy bizottsági tag folyton kritizál, de a tárgyhoz nem szól és indítványt nem tesz. A tárgyalásnak személyes tere való vitelét nem engedi meg.

Simonffy Imre Márton Imre halasztási indítványához hozzájárul.

Polgári Bálint indítványt tenne, de csak úgy, ha az egész Hortobágy ügyét leveszik a napirendről. Ez esetben indítványozza, hogy a legelőkért több haszonbér vétessék. Nem látja be, hogy a hasznosítás miért szükséges.

A bizottság Márton Imre indítványát elfogadta. A jelentést kinyomatják s ez ügyben újabb ülést 10 nap múlva hívja össze a polgármester.

Vádak egy főgimnázium ellen

A zsidógyűlölő tanári kar.

Expressa tudósítás.

Nagykanizsa, jun. 27.

Súlyos vád nehezedik a nagykanizsai főgimnázium tanári karának néhány tagjára. Kiderült ugyanis a város közgyűlésen egy interpelláció kapcsán, hogy a tanári kar az igazgató elén első sorban is hazafiatlan, másodsor pedig zsidógyűlölő. Az antiszemita mitáskodásról.

Schvarc Adolf dr. ügyvéd terjesztette elő interpellációját a melyben szó van arról, hogy egy zsidó vallású tanuló a tanóra alatt tulipánjelvénnel jelent meg. Midőn ezt a tanár észrevette, rászólt:

„Nem tulipán, hanem vöröshagyma való oda.“

Az intézet egyik osztályának növendékei az iskolaév végeztével lefényképeztették magukat. Ebből azonban a zsidó vallású növendékeket kizárták. A keresztény növendékekkel együtt egy tanár vétette le magát. Ez a kizárás a zsidó hitűeket nagyon elkeserítette és ők egy ideális lelkületű tanárukkal külön fényképeztették le magukat.

Horváth György igazgató a vádakra nézve kijelentette, hogy alaptalanak, mindazonáltal a bizottsági tagok vizsgálat megindítását kérték.

A debreceni iparos tanoncz iskola reformja.

A vegyes bizottság javaslatai.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, június 27.

A debreceni iparos tanonciskola szervezete reform előtt áll. Az iskola reform tervezetét a kereskedelmi és iparkamara, ipartestület és az elsőfoku iparhatóság kebeléből alakított vegyesbizottság letárgyalta és a következőket tartja helyesnek a reform sikere érdekében keresztül vinni.

A mai kezdetleges ipari és szakoktatási viszonyaink közepette a reform letárgyalására kiküldött bizottság a tanonciskolában ismeri fel az élet küzdőterére készülő iparos-társadalom műveltségének és szakképzettségének alapvető eszközét. Azzal a különös lelkiismeretességgel tartja tehát elbírálandónak a kérdést, mely a szociális és szaknevelés magasabb szempontok állandó szemellettartásával a gyakorlati élet kenyér érdekeit, az iparos nemzedék jövőjének jogos érdekeivel egy szakképzési, mint humanisztikus tekintetben összhangzásba hozza és az eddigi munkának és áldozatnak fejlődő eredményeit gondosan felhasználja.

Ez alapon a tanoncz iskolának szervezési munkáját a reform tárgyalására küldött bizottság öt pontra tartja helyesnek építeni. És pedig; 1. a szakirányú tanítás minél erőteljesebben fejlesztett csoportosítással. 2. nappali tanórák, 3. önálló igazgatás mellett a szakirányú oktatás erre képzett külön állandó tanerőkkel, 4. az általános elemi ismeretek a

mai óradijas tanítókkal, 5. az építő iparosok téli tanfolyamjainak intenzív nappali tanító módszerrel rövidebb időre való szorításával.

Elmondja azután részletesen a bizottság javaslatában azt is, hogy minő áldozatokra volna szükség oly irányú szakiskola fentartásával és megjelöli a módokat, ahonnan az fedezhető is.

Majd tévesnek mondja a bizottság azt a felfogást, mely szerint 70 különböző iparágat üző iparosok tanoncjai látogatnák a tanoncz iskolát. Lehet — mondja a szakvélemény — hogy patriárkális elemzésben 70 féle neve van az iparoknak, de az iparágakra osztás és a szaktanítás szempontjából ez a soknevű tömeg 7-8 iparszakra csoportosul, aminek kezelése aztán nem lehet bonyolult.

A javaslat további részében fejtegeti az iparos iskola törvényes működési terét és jellegét. Fejtegeti a nappali oktatás szükségességét és szembe állítja az esteli oktatás káros következményével. Majd összeállítja az iskola tervbe vett költség-előirányzatát. E szerint volna az iskolának 1 igazgatója, 4 állandó tanára és több óradijas tanítója. A reform tanulmányozó bizottság a véleményét átküldte a városi tanácsnak, a tanfelügyelőségnek, az ipartestületnek is. Szóval közel van az idő, amikor Debrecen egy modern intézménnyel gazdagabb lesz.

Amerikai könyv Reményiről.

Híres magyar zeneművész méltatása.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, jun. 27.

Nyolc évvel ezelőtt halt meg Reményi Ede kiváló magyar hegedű művész San Franciskóban. Ugy halt meg mint muzsikushoz illik; kezében hegedűjével esett össze éppen akkor, mikor a közönség óriási lelkesedéssel tüntetett mellette.

Az elhunyt kiváló művésznek sok rajongó hive volt Amerikában, ahol életének nagy részét töltötte, s ez a most megjelent kötet is ennek a szeretetnek és rajongásnak eredménye. A könyv címe magyarul: „Reményi Ede zenész, író és ember.”

Életének utolsó éveiben sok dolgot írt Reményi úgy zenei tárgyú dolgokról, mint eredménydus életének emlékeiről. Ezeket az iratait a nagy zenész egyik nő ismerősének: Miss Kelley Gewendolyn Dunlevy-nek adta át megőrzés végett.

Reményi halála után Miss Kelley roppant szorgalommal gyűjtögette az elhunyt zenész másutt kinn lévő iratait, leveleit, a róla megjelent kritikákat és saját megjegyzéseit, s mindezeket átadta Reményi egy másik barátjának, a Chicagóban élő Upton P. George-nak; hogy rendezze sajtó alá. Upton eleget is tett a megbízatásnak s Reményi emléke a könyvben megható szeretettel van megörökítve.

Mi magyarok nagyon sokat köszönhetünk Reményinek. Mindenesetre ő volt az első magyar hegedűművész, ki egész Amerikában ismertté tette nemcsak a magyar nevet, de a magyar zenét is, s idehaza is csak hálával gondolhatnak emlékére, hiszen ő volt az — a mit kevesen tudnak — ki harminc és néhány év előtt Reményi Ede hegedülte össze a budapesti Petőfi-szobrot.

Hírek mindenfelől.

Rendőrség a borbélyüzletekben. Kassáról írják ezt a megszivlelendő sortkat, a melyre Végh Gyula főkapitány fi-

gyelmét is felhívjuk. A rendőrség rávetette szemét a borbélyüzletekre is. Onnan szokta az ember a legtöbb nyavalyát elhordani, mert az egyes eszközöket csak épen letörölték, (ha ugyan letörölték) s a száz meg száz emberről ottmaradt gombák igen szépen átláttalódtak a vendégeknek. A rendőrorvos néhanapján — nagyon okosan — meg meg lep egy borbélyüzletet és rendreutasítja a piszkos eszközökkel dolgozó borbélyokat, Debreczenben is elérne az ilyen razzia.

A betörők királya. A kassai törvényszék tegnap kezdte meg a fő-tárgyalást Gáspár Lajos országszerte hirhedt betörő bűnpörében. Gáspár Lajos, a kit Debreczenben is jól ismernek viselt dolgairól — több rendbeli betörés és pénzhamissítás miatt ül most a vádlottak padján. 42 éves kora daczára 25 esztendő telt az ország különböző fegyházaiban. Az igen érdekes fő-tárgyalásra 80 tanut idéztek be az ország minden részéből.

Kézrekerült pénzhamissító banda. Nagykanizsáról írják: Három agyafurt gazembert juttatott tegnap a rendőrség az igazságszolgáltatás kezére. A három ember Pollák Mór, Pollák Samu és Zalai (Schvarecz) Sámuel régóta garázdálkodott Nagykanizsa környékén. A diszes társaságnak pénzhamissítás terheli a lelkét. A jeles alakok Szerbold vasuti tisztnek ajánlatot tettek, hogy 4000 forint hamis pénzt átadnak 1000 forintért. A tiszt úgy tett mintha az üzletnek örülne és megígérte, hogy másnap elviszi az 1000 forintot. Ezt azonban nem cselekedte meg, hanem a rendőrségre ment, a hol feljelentette a pénzhamissítókat.

Meggyilkolta a szeretőjét.

Az elhagyott asszony bosszúja.

Szerelmi dráma.

— Express tudósítás. —

Budapest, jun. 27.

Tegnap délután véres szerelmi dráma történt a főváros szomszédságában levő Erzsébetfalván.

Egy asszony rálőtt a kedvesére, azután magát akarta elpusztítani. Kósa Istvánné a merénylő, aki Erzsébetfalván az Eötvös utcában lakott. Nehány évvel ezelőtt közös háztartásban élt az asszonynyal Siró Péter budapesti születésű 22 éves asztalossegéd. A fiatal ember azonban ráunt az asszonyra és ez év elején ott hagyta. Bejött a fővárosba, ahol munkát vállalt. Kósáné azóta folyton szerelmével üldözte a fiut.

Tegnap az asszony bejött a fővárosba és felkereste Sirót. Addig beszélt neki, míg a fiatal ember kiment vele Erzsébetfalvára, hogy egy napot együtt töltsenek, Siró a délutáni melegben elaludt.

Ezt az alkalmat felhasználta az asszony arra, hogy a legényen bosszúját kitöltse. Revolvert vett elő és azzal az alvó fiatal embert halántékon lötte. Azután maga ellen fordította a fegyvert és háromszor magára lött. Az egyik golyó találta és súlyosan meg-

sebesült. A fiatal ember sérülése életveszélyes. Mindakettőt beszállították a Szent István kórházba. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

1 korona 1 óra

a „Debreczeni Független Ujság“ naponta (hétfőn is) a legkorábban megjelenő lap.

Ingyen kapja

minden előfizető a december hónap elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagyalaku **ozimtárral ellátott képes naptárunkat.**

Uj előfizetők csak akkor kapják ingyen a naptárt, ha 1/2 év óta előfizetők.

14 napig bárkinek mutatványszámmal szolgálunk.

Vidékre 1 K. 50 fill. egy óra.

Telefon szám: 18. és 339.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8-12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47 sz. a

— **Debrecen képviselő választói.** A jövő évre szóló képviselő választói névjegyzék teljesen elkészült. A névjegyzék a törvényes határidőre közszemlére is ki volt téve s ezalatt két felszólalás érkezett be ez ellen. Debrecen város központi választmánya holnap foglalkozik a felszólalásokkal s véglegesen megállapítja a jövő évre szóló névjegyzéket.

— **Jeney Miklós rendőrkapitány fegyelmije (?)** A „Népszava“ tegnapi száma írja, hogy Végh Gyula rendőrfőkapitány Jeney Miklós rendőrkapitány ellen fegyelmi vizsgálatot indít, mert a széna vásártéren tartott népgyűlésen Vágó Béla szónoktól nem vonta meg a szót. Ebből egy szó sem igaz. Jeney kapitány ellen Végh Gyulának eszeágában sincs fegyelmet indítani. Jeneynek nem adott olyan utasítást, hogy a szót Vágótól vonja meg. Enez különben az ellenőrző hatósági közegeknek csak akkor van joga, ha az illető szónok az államrend, vagy mások biztonsága ellen izgat.

— **Egy debreceni iparos kitüntetése.** Gajdosik Dezső debreceni játékkészítő iparost szép kitüntetés érte. — A kamara előterjesztésére Kossuth Ferencz kereskedelemügyi m. kir. miniszter az országos játékfaragó iskolába küldte ki tanulmányozás céljából. — Erre a célra részére 250 korona tanulási ösztöndíjat engedélyezett, amit a kamara 50 koronával megtoldott. A miniszter azonkívül megígérte, hogy ha az iskolát kiváló eredménnyel fogja elvégezni, akkor részére egy játék faragó műhelyt kellő számú géppel be fog rendezni.

— **Mikor lesz az utóállítás?** A honvédelmi miniszter megállapította az utóállítások határidejét. Debrecen város törvényhatóságához leküldött rendeletében azon hadkötelesek részére, akik a rendes sorozáson nem jelentek meg, az utóállítás napjait július 28 és 29 napjaira tűzte

ki. Utóállítások lesznek még ez évben augusztus 13, október 5, november 12 és december 5-én. Az 1885. született katonai kötelesek utószorozása pedig szeptember 23-án veszi kezdetét.

— **Hitesi Lajos ügye.** Hitesi Lajos részére újabbán Lusztig Károly fűszer nagykereskedő 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk. Eddigi gyűjtésünk ez újabb adományával 171 koronát tesz ki. Szíves adományokat továbbra is elfogad szerkesztőségünk.

— **Az amerikai szemfényvesztés.** Buffalo Bill társasága ellen nagy a felháborodás a fővárosi közönség körében, melynek hatása alatt Rákossy Viktor (Sipulus) tárcát is irt a B. H. egyik számában. Megtörtént ugyanis, hogy egyik előadás alatt vihar tört ki és a társulat rövidesen le is darálta szárait. A közönség egy része a kifeszített ponyvák dacára is megázott. Nagy a panasz az ülőhelyek kényelmetlen volta miatt is. Az „első” helynek hirdetett legolcsóbb hely ára 2 korona, de ez végighúzódván az egész színtér oldalhosszán, csak néhány ponton nyújt kedvező áttekintést, míg az aránytalanul magas áru drágább helyek oly kényelmetlen ülésekkel bírnak, hogy valóságos emberkinzás számba megy egy órát ezen az ülésen eltölteni. Azonkívül a mélyen-járó nap sugarai is erősen behatolnak a fedőponyva alá, mert a bívalyölő ezredes még annyit sem áldoz a közönség kényelmére, hogy a ponyvát megfelelő szélességben feszítse ki. Tiltja önértékünk, hogy Debrecen város közönségét beengedjük csapni Buffalo Bill silány attrakcióival. Lapunk tegnapi számában közölt felhívásunknak meg volt a kedvező eredménye, a mennyiben igen sokan levették Cody ezredes plakátjait nem reflektálván azokra a jegyekre, a melyek egy fabatkát sem érnek az amerikai szédelgés sátorában. Helyes volna ha a példát követnék kereskedőink és iparosaink.

— **Új nyersanyag beszerző szövetkezet.** Régen érzik a debreceni timárok a hiányát egy nyersanyagot beszerző és értékesítő szövetkezetnek. E hiányon segítő Sarkadi Ferenc timármester vezetése alatt mozgalmat indítottak egy ilyen szövetkezet létesítése iránt és kérték a kamara támogatását. A kamara a szövetkezet érdekében felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melynek alapján a miniszter a szövetkezet előkészítése céljából Stodola József bórpari vándortanítót Debrecenbe kiküldte. Stodola június 29-én érkezik Debrecenbe és akkor a kamara tanácskozó termében a timár iparosokkal értekezni fog a szövetkezet szervezése ügyében.

— **Szerencsétlenség a cél-
lövészetnél.** A csendőrség tegnap d. e. a katonai lövészetnél ténen rendes gyakorlati lövészetet tartott. A célfigurákat a többek között Tólas Péter csendőrszervező tartotta. A mikor egy golyó az általa tartott célfigurát eltalálta, a golyó egy szilánkot lecsapott a figuráról és Tólas Pétert a homlokán súlyosan megsebesítette. A szerencsétlenül járt csendőrt a csapatkórházban ápolják.

— **Elmarad a harcászati céllövészet.** A 39. gyalogezred holnapra hirdetett Sámson alatti harcászati céllövészet elmarad. Az ezred parancsnoka tegnap ezt átíratban tudatta a rendőrséggel. Így tehát a helyszínen ép úgy lehet közlekedni mint rendes időben.

— **Kereskedelmi és iparos szaklap Debrecenben.** Julius 1-én új és valóban hízagpótló kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági szaklap indul meg Debrecenben, mely a kamara területéhez tartozó hét vármegye kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági érdekeit lesz hivatva szolgálja. Az új lap címe: *Alföldi közgazdasági Lapok*. Felelős szerkesztője Békássy Jenő kollegánk a Debrecen telelős szerkesztője, társszerkesztő Dr. Vajda József fiatal ügyvéd, főmunkatársa pedig Bárdos Géza a debreceni kereskedő társulat titkára. Azonkívül a legkitűnőbb szakíró gárda látja el a cikkekkel a szép auspiciumok között meginduló lapot.

— **Szégyenében meg akart halni.** Szerda délután ismét öngyilkosság történt. Berec Klára cseléd leány akarta eldobni magát az életét. Öngyilkosságának ugyszólván semmi komoly alapja sem volt. Asszonya megdorgálta valami csekélységért és ezt meghallották az udvarban lakók is. Nagyon restelte a dolgot és emiatt meg akart halni. — Vásárolt két kajcár ára marólugot és azt feloldotta. Mikor azonban felakarta hajtani, nagyon forrónak találta és csak keveset volt képes lenyelni. — Közben a gazdasszonya a konyhába jött és rajta kapta, amint a forró zsíros szódát öntögette. Telefonáltatott a rendőrségre ahonnan Fehér Mihály rendőrbiztos megjelent a helyszínén s a leányt bevitette a kórházba. A leány állapota nem veszélyes és néhány nap múlva elfogja hagyni a kórházat.

— **Eltűnt dohánymunkás.** Tarján István 56 éves dohányos Bököny község határában levő „uri” nevű tanyáról néhány nappal ezelőtt eltávozott. Környezetének azt mondta, hogy Debrecenbe jön. Ide azonban nem érkezett meg, Hozzá tartozói akik Debrecenben laknak, nagyon nyugtalankodtak holléte miatt, azért tegnap megkérték a rendőrséget, hogy rendelje el országos köröztesét. A rendőrség Tarján István köröztesése iránt intézkedett.

— **Meghaltak.** A tegnapi napon a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban. Kovács Eszter ev. ref. 5 hónapos. Veres Eszter ev. ref. 21 hónapos. Márkus György ev. ref. 51 éves. Tokaji János ev. ref. 17 éves. Berger Miklós izr. 8 hónapos. Kiss Sándor ev. ref. 21 éves. Karácsondi Józsefné ev. ref. 73 éves. Kozma József ev. ref. 15 éves. Neszessán Antalné gör. kath. 36 éves. Papiszák János gör. kath. 79 éves. Hoffer Béla izr. 7 éves.

— **Beiratások a nyelviskolába.** A szünidei tanfolyamra való felvételek most folynak. Beiratkozni lehet a német, francia és angol nyelv alsó, középső vagy felső tanfolyamára naponta reggeltől estig a nyelviskola Simonffy u. 20. sz. a. helyiségében. Az előadás vasárnap, július hó 1-én kezdődik.

— **Női zenekar.** Megérkezett az első budapesti női zenekar és mátol fogva esténként válogatott műsorral hangversenyt tart a „Magyar Király” kávéházban. A legjobb minőségű kávéházi ételek és italok pontos kiszolgálásáról gondoskodik Erős Jakab kávé.

— **„Hajdumegyei népbank”** Piac-
uteza 26. sz. nagytözsde épületében, heti 50 filléres befizetésre 100 korona kölcsönt folyósít, mely után külön kamatot nem kell fizetni.

— **Érdekes** sok mindenféle olajfestményeket sikerült nagy mennyiségben igen jutányos árban megszerezni. A több ezernyi kézzel festett kép állandó képkiállításunkban ingyen megtekinthető. 80 ctm. magas és 48 ctm. szélességben darabonként potom 5 frtért mahagóni, vagy arany keretben nálunk, míg a készlet tart beszerezhető. Bilkei és Radovánovics Piac-uteza 59.

— **Modern szálloda Debreczenben.** Örökös volt a panasz, hogy a debreczeni szállodák képtelenek voltak a nap-nap mellett növekedő idegen forgalomnak megfelelni. E bajon vélt segíteni Márkus Jenő az előnyösen ismert Dréher söresarnok és Központi szálló tulajdonosa. A Piac-utca 47. számú ház emeletét hozzászátolta a már meglévő szállodához. A szomszédos házat a modern kor igényeinek megfelelően szobákká alakította át s minden elképzelhető kényelemmel, pazar fényvel rendezte be. A központi szálló jelenleg 36 szobából áll.

x **Papa, mama, baba, Mentze Kossuth-utca 4 szám**

— **Consum levélírók** legfinomabb elefántesont levélpapírt **színes belsejű borítékkal 100 levélp. 100 borítékkal 2 koronáért, 50 levélp. 50 borítékkal 1 K 20 f.** vásárolhatnak **Mihály Sámuel** papírkereskedés iroda felszerelési szaküzlet, Főter 30. **Telefon 106.**

x **Valódi angol és Solingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek Mentze áruházába a legjobbak Kossuth-utca 4. szám.**

A külügyi vitát befejezték.

Goluchovszky szabadulása.

Mit mondott a király.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 27.

Bécsből jelentik, hogy a delegáció ülésén folytatták a külügyi exposé tárgyalását. Az ülésen Wekerle Sándor miniszterelnök is jelen volt, a ki a delegációnális ülések végéig Bécsben marad. A mai tárgyalások során Burián közös pénzügyminiszter szólalt fel Goluchovszky érdekében. Védte a külügyminisztert és kérte a delegátusokat, hogy ne bánták Goluchovszkyt, a ki nem viseltetik ellenséges indulattal Magyarország iránt.

A vitában Müller László vett részt. Zichy Jenő gr. felszólalása után Zboray Miklós és Szivák Imre indítványaik elfogadását kérték.

Ezután az exposé általánosságban elfogadták.

A részletes tárgyalás következett, a mely alkalommal az első tételnél Rakovszky István ismét heves támadásban részesítette Goluchovszkyt.

A rendelkezési alap számadásai nagy vitára adtak alkalmat. Végül is Holló Lajos felszólalása után a tételt elfogadták.

Ezután a hadügyi exposé tárgyalására tértek át. Az első szónok Bakonyi Samu volt. Erősen kritizálta a költségvetést. Polemizált az osztrák delegátusokkal s kijelentette, hogy a füg-

getlenségi elvek fenntartásával megsza-
vazza a költségvetést.

Az ülést holnap nem folytatják,
mert Pitreich hadügyminiszter el van
foglalva. Pénteken ülnek ismét össze,
hogy a hadügyi expozéval foglalkoz-
zanak.

Budapestben ma sok beszédre
adott alkalmat Barabás Bélának egyik
nyilatkozata, a mely a király egy meg-
jegyzésével van összefüggésben. A ki-
rály állítólag a tegnapi cercle alkalmá-
val Barabáshoz fordult és szólt:

— Remélem, hogy a delegáció
tárgyalásai simán fognak lefolyni.

— Igenis felség — mondta Ba-
rabás,

A király erre mintha gondolko-
zott volna hozzátette:

— Die Herren sprechen viel, aber
ohne Nutzen. (Az urak sokat beszél-
nek, de haszon nélkül.)

E hirre Bécsből megjött a cáfolat
Tény, hogy a király azt a megjegyzést
tette, de inkább tréfásan, mint sem
sértő modorban.

TAVIRATOK.

Kossuth üdvözlése.

Budapest, jun. 27. Kossuth Fe-
renc kereskedelmi miniszter ma távi-
ratilag üdvözölte Mákó Sándor grófot,
a fiumei kormányzót sikert, kívánván
munkásságához.

Polonyi jobban van.

Budapest, jun. 27. Polonyi Géza
igazságügyminiszter állapotában lényeg-
es javulás állott be úgy, hogy ma már
Margitszigetre költözködhett. Itt látog-
gatja meg kezelő orvosa a ki reméli,
hogy Polonyi rövid idő alatt fel-
gyógyul.

A néppárt mozgalma.

Budapest, jun. 27. Politikai kö-
rökben beszélnek, hogy a néppárt köré-
ben mozgalmat indítottak arra nézve,
hogy Zichy Aladár grófot, a király
személye körüli miniszterségről lemond-
tassák.

Bojkott Kristóffy ellen.

Budapest, jun. 27. Kristóffy a
hirhedt darabant belügyér Leányfalván
nyaral. Ott a fürdőző közönség bojkot-
tot indított ellene s a villa tulajdono-
sát a hol Kristóffy lakik, felkérték,
hogy mondja fel neki a lakást.

Meggyilkolt milliomos.

Berlin, jun. 27. New-yorkból je-
lentik: Tegnapi a Madison Square
Theaterban Stanford White építész sok
ezer főnyi közönség jelenlétében agyon-
lőtte Show-ot, a sokszoros milliomost.
A rendőröknél, kik Stanfordet előve-
zették, a gyilkos ezt mondta.

White megérdemelte a halált,
tönkre tette feleségemet.

Shovné így szólott hozzá

— Miért tetted ezt?

— Tönkre tett téged s azért bü-
ntetem őt.

A király utazása.

Budapest, jun. 27. A király az
ősz elején a tengerészeti gyakorlatokat
fogja megtekinteni. Fiumén keresztül
Dalmáciába utazik, a hol a tenger-
partok körül lesznek a hadi tengeré-
szeti nagygyakorlatok.

Arató sztrájkok.

Budapest, jun. 27. Ide a követ-
kező jelentések érkeztek az arató sztáj-
kokról:

Ekéscsaba, jun. 27. Zselinszky
Róbert gróf birtokán a munkások
sztrájkba léptek. A főszolgabíró a
sztrájkolókat 40—40 napi elzárásra
ítelte. A munkások erre nyomban be-
szüntették a sztrájkot és hozzá láttak
a munkához.

Zombor, jun. 27. Chotek gróf
birtokán ma kiűtött a sztrájk.

Kecskemét, jun. 27. Smutzer és
Reinitz nagybirtokosok tanyáin a mun-
tagadták a szolgálatot. A földbirtoko-
sok jelentésére a csendőrség erőszak-
vitte a munkába a sztrájkolókat.

Törvénykezés.

A b.-ujvárosi betörők ügye a a törvény előtt.

Juhos István és társai.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen június 27.

A debreczeni törvényszéket tegnap
óta egy olyan lopással párosult betörés
bűnügye foglalkoztatja, melynek tettesei
éveken át a legnagyobb rettegésben tar-
tották a közeli Balmazújvárost és kör-
nyékének lakóit. A betörő banda tagjai
rendesen éjjel behatoltak jobbmódu gaz-
dák lakásaiba és onnan a mi csak elvi-
hető volt, azt ellopták.

A betörő társaságnak feje s egyszers-
mint értelmi szerzője Juhos István bal-
mazújvárosi máv. vasuti őr volt, kit a
most lefolyt esküdtársi cikluson — a
törvényt alkalmazó bíróság — rablásért
másfélévi börtönre ítelt.

A társaság többi tagja Nagy András,
Rott István, Bodnár István, Gáll András,
és Kovács Péter csak mint segítők szere-
peltek Juhos Istvánnak a betörések kivi-
telésében.

A betörő banda a lopások és betö-
rések egész halmazát követte el. Nyolc
esetben van rájuk bizonyítva, hogy bű-
nösök.

Az első eset még 1904-ben történt.
Juhos István, Gáll András és Bodnár Ist-
ván behatoltak Belmaujvárosban Szabados
János korezmáros éleskamrájába és onnan
tömérdek szallónát loptak el. A második
esetben Juhos István, Gáll András és Ko-
vács Péter 1905 febr. 18-án feltörték a
ref. egyház irodájának ajtajait és ott a
Wertheim szekrényt akarták felfeszíteni.
Munkájuk azonban itt nem sikerült. Har-
madszor maga Juhos István éjnek idején
betört az ujjvárosi állomás irodájába és
ott a Wertheim szekrényből pénzt akart
elvinni, de az sem sikerült neki, mert a
szekrényben nem volt pénz.

A negyedik eset ez év február havá-
ban történt. Juhos István, Gáll András és
Róth János behatoltak Weinberger Mór
borkereskedő irodájába és ott a vertheim
szekrény feltörése után 144 korona pénzt
17 üveg rumot elloptak. A többi esetek-
ben a betörő társaság rengeteg szalonát
lopott el. A ma megkezdett főtárgyaláson
melyen Balogh bíró elnökölt. Juhos Ist-
ván kivételével a vádlottak mindnyájan
tagadták tettüket. Az egész bűnügyet Ju-
hosra akarják kenni a társai azonban a
kihallgatott tanúk vádlottak ellen voltak.
Mint hogy még több tanu kihallgatása
van hátra a tárgyalást holnap folytatják.

Közgazdaság.

Terményfőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.
Budapest, 1906. június 27.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készáru
változatlan határidők gyöngé, kezdett után zárlatok
valamivel szilárdult.

1906. októberi buza	7 81.—82
1906. áprilisi buza	8 08.—09
májusi buza	—
októberi rozsa	6 53—59
1906. áprilisi rozsa	—
októberi zab	6 68.—69
áprilisi zab	—
1906. májusi zab	—
1907. májusi tengeri	8.71.—72
1906. júliusi	6 41.—42
1905. aug.	—
szeptemberi	6 52—53
1906. augusztusi repce	14 60—65

REGENY-CSARNOK.

A Bandita.

72

A cigánynő valahányszor Fernandot
a tátongó örvény felett lebegni látta, resz-
ketve állt meg, sokszor kinyújtá karjait,
hogy a szédelgőt feltartsa a bukástól, sőt
sokszor visszament, hogy tenyerét ajánlja
támponttúl lábai alá.

De a bandita szégyelve, hogy egy
nő felülmulja, s játéknak tekinti e nem
egyszeri, hanem háromszoros halálveszélyt
minden erejét és hidegvérét összeszedő s
bátran s elszántan követő az ingadozó
kecskét, a lepke könnyűséggel lépkedő
leányt, e minden felesigázott képzelmi erő
felülmuló kuszás közben.

Mint hogy huszonöt lépésnyire, azaz
ott hol a zuhatag a sziklán megtörik,
többé nem függélyesen lefelé, hanem a
hegy oldalán menedékesen folytaták utjok-
kat s a vizeséshez közeledtek, melytől
előbb csupa elővigyázatból távolabb tar-
totta magát a vezető cigányleány, mert a
viz permetege által folytonosan nedvesített
kiálló részek, ingadozóbbak és sikosabbak,
következőleg veszélyesebbek is voltak.

Az égés különben oly élénk fényt
árasztott szét, hogy a szédítő meredek
utat csakugy megvilágította, mint a nap
sugarai.

Fernando nem sokára érteni kezdé
Ginesta tervét s annak helyességéről nem-
sokára meggyőződhetett.

A kecske két-három ugrással elérte
már a szikla legvégső párkányát, hol a
vizesés hirtelen rohamra csaknem leszédíté;
nemsokára aztán Ginesta is ott termett,
hátra-hátra tekintgetve, ha valjon Fer-
nando nem igényli-e segélyét.

A fiatalember felé hajolva s kezét
nyújtva segélyül, egyfelől a sötét szikla-

üreg, másfelől a zuhatag kanyarulatától körítve, mely az égő erdő visszfénytől gyémánt ivkint ragyogva egy földtől égig emelkedő tündéri hidhoz hasonlított, az erdő Geniusa, vagy a folyam tündérnöje kint tünt fel a szép Ginesta.

Nem kevés fáradságába került Fernandónak, míg e kis elválasztó tért megtehetette. A cigánynő meztelen lába oda tapadt a sikamlós sziklához, míg a hegy lakójának durva saruja ide oda siklott. Azon pillanatban, melyben lábát a szikla lapjára tette, megcsuszott s bátor vállalkozónk pórul járt volna, ha Ginesta hirtelen s belőle ki nem látszó erővel köpenyénél fogva vissza uem tartja, így azonban kisidőig ég és föld közt lebegve addig evickélt Fernando, míg a biztos támpontot meg nem találta.

Mihelyt lábát biztos állásba helyezte, egy ugrással társai mellett termett ő is.

De alig ért a sziklára, alig jutott biztonságba, elhagyta ereje is; térdei megtörttek, homlokáról csorgott az izzadság s már már a sziklára zuhan, ha Ginesta reszkető karjaiba nem öleli.

Behunyta szemeit s fejében a szédülés dämönja dühöngött.

Folytatjuk.

Ékszer

arany-, ezüstnemű és zsebórákat csak

Rose Dezső

ékszerüzletében vásároljuk Fötér, a Hungária mellett.

Egy lisztárusító

férfi, vagy nő, óvadékal azonnali belépésre kerestetik.

Czim: Csokonai malom.

Kölcsönöket

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utca 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztés-re.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye.

Kész fehérneműek, vászon, chiffon, paplan, matracz. Fürdő cikkek óriási raktára.

Az Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétel mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra.

Kereskedők tárczaváltói és könyvköveteléseit leszámítolása.

Gazdáknak személyes hitel nyújtása az intézet kebelében létesült hitelegylet által.

Betéteket elfogad gyümölcsösztetés céljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre 4 1/2 kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.

Óvadékkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses kölcsönöket engedélyez 10-65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdei megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és ilyenekkel szolgál

Hitelleveleket ad a külföld bármely piacára.

Közelebbi szó vagy irásheli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet ügyvezető-igazgatója.

A közelgő lakásváltoztatások alkalmára

szőnyeg osztályunkat

teljesen ujannan rendeztük be.

Futó és nagy szőnyegek. Linoleumok és viaszos vásznak gyönyörű választékban Szőret és csipke függönyök Agy- és asztalterítők. Paplanok, matraczok. Torontáli szőnyegek és beszterczebányai pokróczok jutányos szabott árakhoz

Szabó Lajos Fiai

Debreczen divat-, vászon- és szőnyeg-áruház. Szőnyeg maradékok saját áron alól.

Szabadalmazott új találmány

Cserépfedelek javítási költségeinek megtakarítása!

Értesitem a t. építő közönséget, hogy az általam feltalált és 16043/905. szám alatt szabadalmat nyert tető szegélyzetek alkalmazásánál a cserépfedeleken használatos volt habares munkák és azoknak évről-évre való megújítása fölöslegessé válik.

Találmányom egyszerű, olcsó és meglevő tetőszegélyzetekre is könnyen felerősíthető.

Ezen új rendszer alkalmazása által 30-40 évig felesleges a javítás s így óriási megtakarítás érhető el.

Mintákkal és költség-előirányzattal szívesen szolgál

Kiss Ignác

bádogos mester. Piacz-utca 34.

Szakértelemmel készített

szemüvegek

és orrcsüptetők

rövidlátó, távollátó, gyen-

gelátó és operált szemeknek

Mezei látcsövek

és turista távcsövek

legfinomabb ackromatikus

üvegekkel nagy választékban

és legolcsóbban kaphatók

Fischer Jakab látszerésznel

Fötér 23. sz. Szászina ház.

Az Állódi Takarékpénztár

DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, és folyószámlákra a legelőnyösebb kamattal mellett.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdei megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénztintézetek részvényeire.

Értékpapírok,

ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása

Hitelrészes

csoportbéli váltók leszámítolása egyetemleges felelősség mellett.

Kölcsönöket ad

nyugdíjképes köztisztviselőknek 10, 15 és 20 évi törlesztésre.

Beraktároz

árakat és tőményt saját raktáraiba és azokra előleget is nyújt.

A Magy. kir. szab. osztály sorsjáték fő elárusító helye.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszholni csatlólni.

15. Sóbajok és kesergő könnyek között érkeztem ezélmhoz. Drága egészségem és forró örök szerelmünkért imádkozom mindennap. Milliósor csókol Apuskád.

Hölgyeim! „Fenygyerek“ a fővárosból debreczenbe jön lakni, szellemes urhölgy ismerettségét keresi, kivel szabad idejét szórakozásra fordítaná. Levelek a kiadóba kéretnek.

„Fehér hatyru“-nak a kívánt helyre levelment.

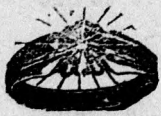
Szépességi gyermek számára cserét keresek. Értekezhetni Péterfia 5. sz. a. délután 2 órától 4-ig.

Miklósné és Társa (börönd) koffer gyártó műhelye Debreczen, Piac-utca 26. nagytársó mellett. Nagy raktárt tart saját gyártmányú kézi és láda kofferekben, saját gyártmányú utazó, piaci és iskola táskákban, kézi táskák, szivar-, cigaretta- és dohány tárcákban. Javítások és megrendelések pontosan és olcsón eszközöltenek.

Alkalmi árak! Harisnya kiárusítás végezt 3 pár kötött női harisnya 60 krtól feljebb, 3 pár kötött férfi harisnya 45 krtól feljebb, Patent száru gyermek harisnya 14 krtól Márton Gyula rövidáru üzlete Bika szálloda mellett.

Egy modern 5 szobás utcái lakás fürdőszobával és mellékhelyiségekkel kiadó Csapó-u. 56.

Juta kéve kötél olcsóbb minden kévekött anyagnál. Főraktár Kontsek Gézánál Debreczen, Kossuth-utca. 130 cm. hosszú 1000 darab 12·50 K. 140 cm. hosszú 1000 darab 13·50. K.

Ora és ékszer javításokat legolcsóbban eszközöl Pintér Dezső órá- és ékszer üzletében Főtér 12. Stenczinger ház. Dus választék órák és ékszerekben.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Egy jó családból való, 4 középosztályt végzett fiu Aszmann Ferencz férfi és női divatüzletében tanulónak felvétetik.

Két utcái szoba (külön lakosztály) a főtér közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Csizmadiá tanoncokat napibér mellett segédtetünk. Csizmadiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Rőfős és kézműáru cikkek, ugyszintén női kabátok, férfi öltönyök és felöltők a legszebb kivitelben heti és havi részletfizetésre áremelés nélkül kaphatók Kohn Hermann Hatvan-utca 17.

„Villamos“ jó karban tartási bérlet villamos házi csengők. Házi és magán központi Telefonok, új berendezések és javítások szakszerű és olcsó Villamos felszerelések anyagok raktára. Magán telefonok kölcsön bérlet évi 20 kor.

felszereléssel együtt készit Földvári L. Debreczeni első Elektrotechnikai vállalat Debreczen Kossuth-utca 1 szám az udvarban. Telefon szám 168.

Javitó vizsgára előkészit jelesen végzett VII. gimnázista. Czim a kiadóhivatalban.

Moly-kár elleni megóvás. Nyári megóvzás végezt elfogadok prémezett női és férfi ruhadarabokat, valamint értékebb szőnyegeket is Külön e célra berendezett raktárhelyiség. Gondos kezelés. Tóth Ferencz férfi ruha és szücs áruk raktára Debreczenben.

Különbejárati esinosan butorozott szoba kiadó Simonffy-u. 15. sz. a.

1 frt 60 kr. 1000 drb levélboríték cégnyomással Hoffmann és Kronovitznál Piac utca 49.

Kossuth-szájviz

megszüntet minden fogfájást, a száznak kellemes izt kölcsönöz s a fogak romlását megakadályozza.

Egy üveg 70 fillér.

Egyedül kapható a készitő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth utca 8.

„Arany egyszarvu“ gyógyszerár.

Tenyésztőjás

fajtisza Plymuth-Rock egészen friss darabja 50 fillér. Kapható

EHRENTHEIL MARGIT

baromfiudvar,

BUDAPEST, III. Repkény-utca 20. sz.

Új festék és zsiradékárú üzlet!

Van szerencsénk a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy **Csapó-utca 10. sz. alatt**

petroleum-, festék és zsiradékárú

üzletünk megnyilt.

Eddigi szakismeretünk, valamint kellő tökének elég biztosítékot nyujt arra, hogy a t. cz. vevőközönség legmesszebbmenő igényeinek megfelelhessünk.

Nagy sulyt fektetünk arra, hogy áruinkat u. m. **por- és olajfestékek**, valamint **szobapadlóakkokat** kiváló jó minőségben hozzunk forgalomba.

A t. cz. vevőközönség b. pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Ungár és Berger

Csapó-utca 10.

Telefon 369.

Telefon 369.

Petroleum háshoz szállitva.

Mostan érkezett:

10.000 mtr. Grenadin 120 cm. széles — — — 95 kr.
1010 mtr. mintázott Grenadin 80 cm. széles — — — 45 kr.
189086 mtr. mosó delain elképzeltetű legszebb mintákban — — 27 kr.

Ruhára való vásznakból és batisztokból nagy választék.

Ujdonságok folyton érkeznek.

AZ ÁRAK MEGLEPŐ OLCSÓK.

Tisztelettel

LÖVY F. Üzletem Piac utca 24. szám alatt van, a Fehérlő szálloda alatt, az étterem mellett, kirkakat sötét kékre van festve.

Nyomatot Hoffmann és Kronovics könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.